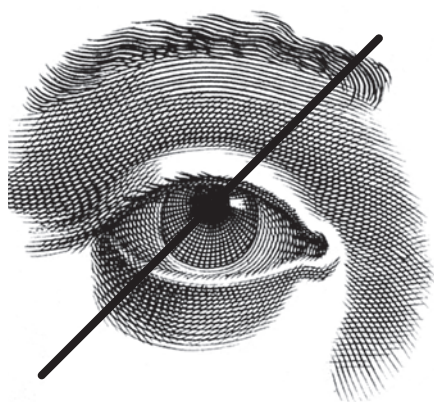

~~VÍCTOR GARCÍA TUR~~

~~ELS ROMANENTS~~

Empúries — narrativa

PREMI DE NOVEL·LA CURTA JUST M. CASERO 2017

Víctor García Tur

Els romanents

Premi Just M. Casero 2017

Editorial Empúries

Barcelona

© Víctor García Tur, 2018

El jurat del 37è Premi de Novel·la Curta Just M. Casero,
convocat per la Llibreria 22, el formaven:
Mita Casacuberta, Josep M. Fonalleras, Imma Merino,
Vicens Pagès Jordà, Eva Vázquez i Guillem Terribas (secretari).

Primera edició: gener del 2018

© d'aquesta edició: Grup Editorial 62, s.l.u.,
Editorial Empúries
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Impressió: Limpergraf
DIPÒSIT LEGAL: B. 783-2018
ISBN: 978-84-17016-31-9

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

TAULA

Un lloc al món	17
No menjaràs carn	29
Els adamites	39
Al zero	43
Els energúmens	49
Peus inflats	57
Els amalricians	65
Silenci	71
Els flagel·lants	81
La foguera de vanitats	87
Els anabaptistes de Münster	95
Parpelles i llavis	103
La caverna del no-veure	125
<i>Post scriptum</i>	141

UN LLOC AL MÓN

Qui no ho vulgui veure que no ho vegi, però sempre ha estat així: els fills es revoltent contra els pares i, llavors, els pares es revoltent contra els fills. Ningú no m'hauria de retreure el comportament d'aquest matí. Mentre *f* corria cap a l'institut, he pujat a la seva habitació per buscar-lo entre els blocs d'espiral ordenats per assignatures. No hi era. Pensant que conec bé el meu únic fill he deduït que el devia haver amagat a l'armari, entre les peces de vestir que ara menysprea (massa coloraines). Tampoc. Jo anava fumant, que és una cosa que mai abans no havia fet a l'habitació d'*f*. Vulnerava un parell de normes no escrites sobre el que les mares no han de fer mai al dormitori del fill. He furetejat als calaixos, a l'espai cec que queda rere els llibres i els còmics de superherois, a la lleixa d'una llibreria d'Ikea®. Després he desconfiat de la pulcritud de l'escriptori, he encès el flexo per escorcollar sorollosament els tres pisos d'una safata de paperassa i, com que no apareixia, he arribat a sospitar que *f* carrega el dietari personal a la motxilla i no se'n desenganxa si no és imprescindible. Desitjava que, com un dit fantasmal, els remolins del tabac m'indiquessin on buscar. Asseguda

a l'espona del llit, intentant-ne respectar la perfecció, he badat de cara a la paret: el pòster de la Patti Smith, que commemora el primer concert al qual vam portar *f*, i aquest abecedari que jo mateixa vaig brodar amb punt de creu i després vaig emmarcar quan ell tot just aprenia a llegir lletra lligada. El pòster de la Patti Smith (la joventut andrògina de *Horses*) tant me fa, però el dia que *f* consideri que ha arribat el moment de despenjar el quadre brodat, em trencarà el cor, en mil bocins, o en dos, irreconciliables... Absorta en aquests pensaments, ha caigut cendra al cobrellit. M'he agenollat per bufar i llavors ho he endevinat: sota el coixí!

Per fi he obtingut la llibreta on *f* es confessa cada nit. He llegit a l'atzar. Just pel mig. M'ha sorprès que aquest ascetisme que els joves d'avui prediquen no combregui amb els manierismes de la prosa rebuscada d'*f*. Però, ¿qui no té contradiccions? ¿Qui soc jo per jutjar el meu fill? ¿Quina millor edat per a la rauxa romàntica i la hipersensibilitat que l'adolescència? Tots hem passat per això. És important no oblidar-ho. Sempre ha estat així i sempre ho serà. Jo recordo perfectament les contradictòries hores davant del mirall, fent ganyotes per ser lletja i maquillant-me per ser maca; i recordo tots aquells poemes que ara m'enrogirien, tota una guardiola destinada a l'Inter-rail, i totes aquelles cintes per a les quals vaig dibuixar caràtules de fantasia fluorescent. Vaig ser joveníssima (un cop) encara que els joves d'ara estiguin disposats a negar-ho.

He destinat el matí (sencer) a llegir el dietari del meu fill, escarxofada a la butaca que mira al finestrал del

jardí. De tant en tant anava alçant la vista i trobava el cel solcat per un d'aquests globus aerostàtics que sobrevolen la urbanització per anunciar Coca-Cola® (o el que aquell dia s'escaigui): el globus s'elevava amb la parsimònia de qui sap que el temps no importa. Lliuro tres traduccions la setmana que ve i la feina em desborda, però la curiositat m'ha vençut i he llegit el dietari de principi a fi. O més ben dit, de fi a principi, en sentit contrari a la seva escriptura (la seva escriptura «teleològica» que diria *f*): des de l'entrada d'ahir, el seu aniversari, fins a les primeres pàgines. No puc amagar un cert orgull (i no és orgull de mare sinó un sentiment més profund i «ecumènic», com diria *f*) per la maduresa que demostra en els seus actes i reflexions. De vegades em demano què passaria si, posem per cas, li comunicés a *f* que ens divorciem: em miraria i diria alguna cosa com, en fi, mare, tard o d'hora tot allò sòlid s'esvaeix en l'aire. Aquest és el tipus de maduresa del meu fill. Sempre ha estat un nano llegit. El primer de la classe. Amb diferència.

Pel que fa al dietari, no arribo a comprendre els racons més intricats del seu pensament, però no estic cega davant la robustesa de principis i la tenacitat amb què el meu fill busca el seu lloc al món. No és amor de mare, és un fet constatable que fins els professors ens han repetit: *f* sempre ha demostrat una intel·ligència impròpia per a la seva edat, una mentalitat d'un altre temps. Podem lliurar-nos al pecat de l'orgull.

24 D'OCTUBRE. *Mundus senescit*. Avui he complit disset anys. A l'institut he sabut qui són els amics de debò, ja que no m'han felicitat tot i saber quin dia era avui o veure com altres em donaven copets a l'esquena. Res a celebrar. Disset anys són una era geològica sencera dedicada a la decadència, mil·lennis i més mil·lennis testimoniant, perquè tinc ulls a la cara, els magmes que sorgeixen de les cavitats de la Terra, la inclemència de tempestes i vents destructius, totes les virulències i erupcions d'aquest món, fracàs i vergonya del seu Demiürg. Disset anys decaient. Mentre era una criatura hi va haver alguna possibilitat, però ¿ara? Ara espero que tot s'acabi en un tancar i obrir d'ulls.

L'afició al punt de creu (aquest hobby entre irònic i seriós) em ve de l'època en què estava embarassada d'*f*. Vaig patir d'indisposicions per la diabetis gestacional i el metge va suggerir repòs. Va ser un d'aquells embarassos/malaltia que experimentem les mares madures, com si el cos es rebel·lés davant les noves i tardanes perspectives que hi introduïm: el cos invasor, el fill. Per descomptat vaig seguir pencant des de casa (encara vivíem a la Ciutat), però cada vegada que necessitava notar que m'asseia a descansar, no per traduir una llista de contraindicacions farmacològiques (que era el que principalment em mantenia asseguda) sinó per descansar de veres, vaig trobar

que el punt de creu dispersava tota preocupació i em valia de droga calmant. Hauria tornat a pintar, sí que ho vaig pensar, però llenços i tubs de guaix són un destorb, de manera que vaig rescatar el punt de creu amb el qual la mare ens havia mantingut ocupades a la meva germana i a mi, quan érem nenes més o menys governables. Llavors no era una labor que m'agradés. No hi pensava i obeïa la mare. Però agradar-me, ni de conya. Això va canviar amb el temps. Amb un retard de més de trenta anys, vaig acabar gaudint de debò de l'exercici del punt de creu. Vaig trobar que l'agulla em narcotitzava. L'agulla. Agulla, sigues la mort de mi. I sí, aquesta és la meva mort cerebral. Pau. Brodar em situava, de fet, en un pla mental proper a la meditació, i sé que això li anava bé al nadó. En respirar millor, jo, havia d'arribar-li més oxigen al petit. Punt de creu, ¿qui m'ho hauria dit? Per descomptat, si algú m'ho hagués suggerit quan era una jove que anava als concerts d'aquí i als d'allà, que escrivia en aquest fanzín o en fotocopiava tal altre, llavors m'hauria pixat de riure. ¿Punt de creu? ¿Però què cony dius? I això que comptàvem amb l'exemple de Mike Kelly (i suposo que altres artistes), que s'atrevia a perpetrar obres de ganxet amb dignitat punk. Però punt de creu sona com la cosa més carca que existeix. ¿Què va canviar en mi, llavors? Bé, és un procés natural: quan passa el temps necessari, ho veus tot des d'una altra òptica. No és només el fet de madurar. De vegades, justament, ha de passar el temps perquè revaloris tot el que t'envolta. El que et semblava fet a l'antiga o característic de la generació dels pares (i per tant menyspreable), coses

que tenies massa vistes i avorrides (com el punt de creu en el meu cas), comença a mostrar-se amb altres vestidures... Passa amb les modes. Diguem que han transcorregut els anys necessaris i pots acostar-te amb ulls nous a alguna cosa que en principi detestaves. Més o menys, a mi em va ocórrer amb el punt de creu. Vaig començar a qüestionar l'aurèola de senilitat carrin-clona que l'envolta i em vaig convèncer que, sumides en el maleït pensament patriarcal, hem condemnat molt injustament (per variar) una àrea on les dones es realitzen artísticament des de fa segles. Així que, punt de creu, benvingut siguis. Agulla estimada.

D'alguna manera, tant el punt de creu com l'embaràs em van reconciliar amb la mare. Vaig acceptar que es presentés a casa per ajudar-me, fer-me companyia o, senzillament, gaudir del meu nadó radiant. La mare seguia sent la mateixa manefla de sempre, la mateixa dona exasperant a qui vols penjar el telèfon conscient que trigarà un mínim de cinc minuts a captar que està parlant sola. La mare, els seus monòlegs. Però amb *f*, la mare complia una altra funció. *f* l'adorava. El meu fill em va regalar una perspectiva nova del turbulent corrent de sang que és la família. És curiós com els fills ens allixonen, ells a nosaltres, i amb el seu balboteig de nadó grassonet, *f* em va ensenyar que cal no oblidar-se dels afluents de la família, cal no perdre'ls de vista, i que l'àvia (la meva mare, àvia, ¿qui ho hauria previst?), l'àvia *M* era benvinguda a casa. Amb tot, vaig aprofitar que tenia la mare a mà per preguntar sobre canemassos i *moulinés* i anar-me perfeccionant en l'art que d'ella, a pesar meu, havia heretat.

De totes aquestes hores que vam passar juntes amb el pretext d'*f*, se m'han quedat gravats in comptables records, com si aquell període fos una segona i intensa infantesa. Redescobrir la mare. Em va sorprendre intuir qui era aquesta dona, quina mena de pares havien estat els seus pares, quines il·lusions havia sacrificat, el perquè de les arrugues a la boca, què li havia suposat perdre un marit tan aviat... Una tarda a *f* li va pujar la febre i va estar plorant, una estridència tal que, després d'hores així, vaig embogir i desitjar llançar-lo per la finestra. Repeteixo: vaig desitjar llançar el *meu* fill per la finestra. Volia acabar immediatament aquell turment sònic. Hauria estat incapaç de fer mal al meu nadó, esclar, però em va desconcertar que aquell pensament m'hagués passat pel cap, ni que fos fugaçment. Em va colpir la culpa d'haver estat capaç de tant d'egoisme i tanta violència contra un ésser indefens. Llavors la mare se'm va plantar davant per davant. Alguna cosa li semblava la mar de divertida. Va dir:

—El defenestraries, ¿oi que sí?

Per començar va dir «defenestrar». Això era una cosa molt de la mare: hipercorrecció de professora de batxillerat. I després, tornant a demostrar un enorme poder telepàtic, va afegir:

—A totes ens ha passat algun cop. A mi també em van venir ganes de liquidar-te quan eres un nadó plo-ramiques. I el mateix amb ta germana.

Em vaig quedar de pedra: la mateixa dona que ens havia atabalat perquè fóssim nenes «per-fec-tes» (com ella pronunciava) també havia pensat a eliminar-nos, ni que fos per un segon. Vaig mirar la mare, que semblava

més alta del que era, perquè a casa jo anava amb babutes, però ella s'havia deixat els talons posats. Hi va haver un moment de silenci, abans que esclafíssim a riure. Va aconseguir relaxar-me. Vaig celebrar que hagués heretat els defectes de moltes altres dones (mal de moltes) i que tot estigués en ordre. ¿Oi que durant la revoltera joventut els meus afanys eren ser diferent dels altres i igual que els meus? Doncs bé, en aquella ocasió l'alleujament venia del fet de saber que jo era una mare com tantes. Vam obrir la finestra, no per llançar *f*, sinó per compartir una cigarreta sense empudegar-ho tot. Se'm va despertar una certa sensació de proximitat amb aquesta dona de qui tant m'havia allunyat durant els meus anys bojos.

Després, sense avís, va irrompre la malaltia, la fi fulminant. I, paradoxalment, això ens va apropar encara més. Fins i tot la meva germana va comprar un bitllet d'avió i va deixar abandonades les amiguetes berlineses, per venir a interpretar el guió agredolç d'aquells dies un pèl estranys. Ens va acostar a la mare, també, el fet que ens toqués sotmetre'ns a una sèrie de proves mèdiques per curar-nos en salut i descartar malediccions hereditàries. Vam obeir. Semblava que la mare ho hagués fet deliberadament. S'havia sortit amb la seva i érem bones filles, gairebé perfectes, ben capaces de ser-hi presents i, arribat el moment, perdonar-ho tot als morts.

‡

25 D'OCTUBRE. Cadascú tria la manera d'estar cec davant la lletjor del món. Sense anar gaire lluny, la

mare creu que les flors de punt de creu són boniques, sense adonar-se que totes les seves tasques i esforços no són més que parapets perquè li estalviïn la lletjor que ens envolta. ¿Com ho fa el pare? Ell es posa la música massa forta. Volum alt, exacte, d'aquesta manera s'assegura la seva ceguesa.

26 D'OCTUBRE. Per la seva banda, el món no amaga les vergonyes. A la vista, les corrupteles polítiques, els tripijocs dels de dalt, la mesquinesa que regeix la vida de tants, les mentides i les cortines de fum amb les quals tracten de confondre'ns perquè ignorem el menyscabament del món. *Ruinis crescentibus.*

Quan som joves, anhelem el nostre lloc al món. La roba triada, l'adopció de l'argot, els experiments amb el pentinat, tot es redueix a això: reservar-te un espai al costat dels teus, separat dels altres, diferenciat. Després et fas gran i et conformes que el teu lloc al món sigui una caseta tranquil·la on sentir-te protegit de tot, aïllat. Nosaltres ens vam mudar a aquesta urbanització quan *f* tenia disset mesos. Des de llavors, aquest ha estat el nostre lloc. Vam venir a viure aquí per trobar-nos a prop de la Ciutat i lluny de la Ciutat. A la distància justa. Em va costar convèncer *P*, a qui la idea de cases aparellades i de la tragèdia de la classe mitjana repetint-se per tot arreu l'horroritza. Ell és 100%

urbà. En concret, el seu lloc al món és la Ciutat. Allà vam viure en un barri cèntric però (en aquella època) resguardat del turisme, agitat per magribins que gaudeixen del carrer a tothora i dominicans cridaners. Jo no soc racista, però vaig insinuar a *P* el que representaria l'escola quan *f* creixés envoltat de nanos amb gorres de beisbol i pantalons cagats, nanos que fan signes incomprendibles amb els dits. *P* tampoc és racista, però resulta que odia el hip-hop i els ritmes llatins (aquestes són les seves úniques reticències musicals). Així vam començar a construir un futur que incloïa el sacrifici d'una escola privada amb ínfules esquerranes, i el retir en una urbanització que, en realitat, estava a quatre passes de la Ciutat (si fins i tot hi arriba el tramvia). Disposaríem del millor dels dos mons.

Mentre vivíem a la Ciutat, sempre vam tenir mala fortuna amb els veïns, i el que no ens empipava a nosaltres amb les seves balades de merda se sentia molest pels nostres sorolls o els col·legues que venien a veure'ns o l'hora en què regàvem les plantes... Ningú no viu content a la Ciutat i és per culpa del frec veïnal, el contacte forçós. A la urbanització, en canvi, les parets estan aixecades per separar. Intueixes que hi ha veïns, perquè algú deu ocupar aquests altres habitatges a imitació del teu, però rarament te n'arriben notícies. Com a màxim, veus un Volkswagen® que arrenca i deixa enrere un núvol fosc, una senyora que accelera el pas per descuidar-se de recollir les caques del gos, un catàleg d'Ikea® que sobresurt d'una bústia, mig cap que es dedica a retallar un mur de xiprers. Dos globus (un pot promocionar Nintendo®, l'altre, Mitsubishi®

o Toyota®) persisteixen sobre la urbanització, i d'això en dedueixes que ha d'existir més gent a qui vagi destinat aquest missatge publicitari. Amb això vull dir que el nostre és un veïnat tranquil. En les rengleres de cases, idèntiques les unes a les altres, la tranquil·litat també és repetitiva. Després dels anys viscuts a la Ciutat, el canvi d'aires va ser radical.

Sembla mentida que, tenint el jardí que tenim, l'altra raó que em va ajudar a influir en *P* per traslladar-nos fos un soterrani fosc i fred. Com que havia arrencat *P* del seu lloc al món, estava bé compensar-lo i que el soterrani es convertís en la seva habitació d'esbarjo. Li vaig dir que allà hi podria deixar l'amplificador i desfogar-se amb qualsevol de les seves guitarres. Ell va completar el somni endevinant que hi podria convidar els amics. Aleshores *P* tocava a Beeldenstorm, una mena d'asil per a exmembres de bandes desintegrades. Al cap d'uns dos anys de mudar-nos, hi van baixar una bateria a la qual havien afegit un gong. Algú va deixar allà un amplificador taronja que més tard captaria l'atenció d'*f*, més que cap altre dels joguets allà reunits (pedals de distorsió, baquetes de carboni, una màscara antigàs amb trompa, que *f* anomenava «l'elefant» i que *P* utilitzava per impressionar les criatures). Eren uns nois granadets esplaïant-se el diumenge a la tarda. Tots sabíem que, pel que feia al valor musical, no tenien cap futur. Els importava un rave el futur. Tocaven per nostàlgia. Versionaven el passat. L'última cervesa abans de tocar el dos la preniem a la sala. *P* aixecava triomfal el seu bebè, i l'ensenyava fins i tot als companys que ja tenien fills i saben de què va això de l'orgull patern, i

els sorprenents salts de gegant que fa la intel·ligència del teu primogènit. Però, amb el temps, els assajos es van anar espaiant. Els compromisos (fills o el que sigui) ho poden tot. També *P* va entendre que els caps de setmana (especialment) es devia a la família. *P* va cobrir la bateria amb un llençol que jo havia repuntat amb una sanefa negra. Així es cobreixen (i s'abandonen) els somnis que un té. Sense dir res, l'endemà vaig substituir aquest llençol per un altre, llis i groguenc que no m'importava si acumulava pols. I ara aquest soterrani no es fa servir. Ple de trastos sense utilitzar.

‡

27 D'OCTUBRE. Vist de prop, aquest és un món horrible. Ja el mateix òrgan amb el qual percebem és essencialment monstruós. Així que l'examinem a consciència, n'hi haurà prou amb un mirall, descobrirem que dels seus plecs de carn sorgeixen pues fosques, clavades allà per protegir una espècie de mol·lusc humit, i m'atreviria a dir que relliscós. Essent tanta la immundícia que ens envolta, sempre és preferible no veure-hi. La meva aspiració: ignorar-ho tot i, tancat a l'habitació, esgotar el dia els dies.